

บทที่ 3

ภาพรวมของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และรูปแบบการซื้อขาย หลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ต

3.1 ภาพรวมตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปัจจุบันนี้ตั้งอยู่เลขที่ 62 ถนนรัชดาภิเษก คลองเตย กรุงเทพฯ 10110 เป็นสถาบันซึ่งจัดตั้งตามพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 ให้ดำเนินการในรูปของหน่วยงาน ที่มีได้มุ่งหวังกำไรมาแบ่งปันกัน โดยทำหน้าที่เป็นตลาดหุ้นหรือศูนย์กลางซื้อขายหลักทรัพย์ รวมทั้งกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์เพื่อให้การซื้อขายหลักทรัพย์เป็นไปด้วยความมีระเบียบคล่องตัว และยุติธรรม อันจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้แก่ผู้ลงทุน และยังผลให้เกิดการระดมเงินทุนออมจากประชาชนไปลงทุนในกิจการพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรมเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวม

หลักทรัพย์ (securities) ซึ่งเป็นสินค้าที่นำมาซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จะต้องเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน และหลักทรัพย์รับอนุญาต ซึ่งเป็นหลักทรัพย์ที่มีคุณสมบัติตามประกาศกระทรวงการคลัง จนปี พ.ศ. 2535 จึงได้กำหนดให้หลักทรัพย์ที่จดทะเบียนมีเพียงอย่างเดียวคือ หลักทรัพย์จดทะเบียน เท่านั้น จะไม่มีหลักทรัพย์รับอนุญาตอีกต่อไป

3.1.1 ลักษณะการซื้อขายหลักทรัพย์ในปัจจุบัน

ระบบวิธีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ต่างๆ ในโลกมีพื้นฐานบนหลักการเดียวกันหมด คือการให้มีการเสนอราคาแข่งขันกันได้อย่างเสรีของผู้ซื้อและผู้ขายอย่างเปิดเผย โดยระบบวิธีการซื้อขายที่ตลาดหลักทรัพย์แต่ละแห่งจะกำหนดนั้นจึงมีจุดหมายอันเดียวกันคือ ให้ราคาที่ได้จากการซื้อขายเป็นราคาที่ดีที่สุด (The Best Price) กล่าวคือเป็นราคาที่สูงที่สุดที่ผู้ขายจะขายได้ และเป็นราคาที่ต่ำที่สุดที่ผู้ซื้อจะซื้อได้ในขณะที่มีการซื้อขายกันเกิดขึ้น ทั้งนี้เป็นไปตามจำนวนหุ้น ที่ทำการซื้อหรือขายและคุณค่าของตลาดหลักทรัพย์ในความเห็นของทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย

ตารางที่ 3.1

สถาบันและหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สถาบัน	หลักทรัพย์ที่นำมาจดทะเบียน
บริษัทจำกัดที่เป็นบริษัทมหาชน (บริษัทต่างประเทศต้องจดทะเบียน ภายใต้กฎหมายพาณิชย์ของไทย)	หุ้นสามัญ (Common stocks) หุ้นบุริมสิทธิ (Preferred stocks), หุ้นกู้ (Debenture) หุ้นกู้แปลงสภาพได้ (Convertible debnture) เอกสารสิทธิในการซื้อหลักทรัพย์ (Warrant)
รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ	พันธบัตร (Bonds)
กองทุนรวม	หน่วยลงทุน (Unit trusts)

ที่มา : หนังสือหลักการลงทุน (เพชร ชุมทรัพย์, 2544)

3.1.2 ระบบการซื้อขาย

ระบบวิธีการซื้อขายจะอยู่บนรากฐานการให้มีการซื้อขายใน 2 วิธี ดังนี้

1. AOM (Automated Order Matching) เป็นวิธีการให้สมาชิกผู้ซื้อและสมาชิกผู้ขายส่งคำสั่งซื้อขายเข้ามาที่ระบบการซื้อขายเป็นการเสนอซื้อขาย ทั้งนี้เพื่อให้ระบบการซื้อขายจัดให้เกิดการซื้อขายโดยอัตโนมัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

2. DEALING เป็นการให้ผู้ซื้อและผู้ขายเจรจาตกลงซื้อขายกันเอง หากสมาชิกตกลงกันได้แล้ว ให้สมาชิกผู้ขายเป็นผู้บันทึกการขายและสมาชิกผู้ซื้อเป็นผู้รับรองการซื้อขายนั้นด้วยระบบการซื้อขาย (Put-Thru)

ระบบวิธีการซื้อขายตามหลักเกณฑ์การซื้อขายที่ตลาดหลักทรัพย์จะมีวิธี AOM หรือ Dealing หรือทั้ง AOM และ Dealing ประกอบกัน โดยมีระบบวิธีย่อยเป็น 5 ระบบวิธี ระบบวิธีย่อยนี้แต่ละระบบวิธีเรียกว่ากระดาน (Board) โดยปัจจุบันตลาดหลักทรัพย์ได้แบ่งประเภทของกระดานออกเป็น 5 กระดานคือ

(1) **กระดานหลัก (Main Board)** สำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์ประเภทหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หน่วยลงทุน และใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นหรือหน่วยลงทุน

(2) **กระดานหน่วยย่อย (Odd Lot Board)** สำหรับการซื้อขายหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หน่วยลงทุน และใบสำคัญแสดงสิทธิ ที่จะซื้อหุ้นหรือหน่วยลงทุน โดยการซื้อขายจะต้องมีจำนวนรวมของหุ้นต่ำกว่าหนึ่งหน่วยของการซื้อขาย

(3) **กระดานพิเศษ (Special Board)** สำหรับการซื้อขายพันธบัตร หุ้นกู้ ใบสำคัญที่แสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นกู้

(4) **กระดานรายใหญ่ (Big Lot Board)** สำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์ทุกประเภทที่มูลค่าการซื้อขายต่อรายการตั้งแต่ 5 ล้านบาทขึ้นไป แต่ไม่ถึง 10 ล้านบาท หรือไม่ถึงมูลค่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียนและเป็นการซื้อขายเฉพาะหลักทรัพย์ในกลุ่ม SET 50 INDEX

(5) **กระดานต่างประเทศ (Foreign Board)** สำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์ทุกประเภทที่ตลาดหลักทรัพย์อนุญาตให้มีการซื้อขาย โดยผู้ขายต้องเป็นบุคคลที่มีชื่อปรากฏตามทะเบียนผู้ถือหุ้นหลักทรัพย์ว่าเป็นคนต่างด้าว

3.2 การซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ต

ระบบซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เกิดการเปลี่ยนแปลงสำคัญอีกครั้งหลังการปรับปรุงจากการเคาะกระดานซื้อขายในห้องค้ามาเป็นการซื้อขายอัตโนมัติอย่างเต็มระบบ (Automated System for the Stock Exchange of Thailand: ASSET) เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2534 ที่ประชุมคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2542 ได้เห็นชอบให้มีการซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านเครือข่าย Internet ทั้งระบบ โดยมีมาตรการรองรับการซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ตที่ชัดเจนหลายมาตรการ ยกตัวอย่างเช่น การเห็นชอบให้ปรับปรุงโครงสร้างค่าธรรมเนียมการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ (Brokerage Fee) ไปสู่อัตราต่อรองกันโดยเสรี

นอกจากนี้การปรับปรุงระบบซื้อขายหลักทรัพย์เกิดขึ้นใหม่นี้ บรรดาสมาชิกหลักทรัพย์จะต้องมีการปรับตัวกันครั้งใหญ่ ซึ่งไม่ใช่เพียงด้านเทคโนโลยีเท่านั้น ยังต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริการการตลาด และการเป็นที่ปรึกษาของนักลงทุนอีกด้วย ประกอบกับกฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ 6 ฉบับ ที่ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

(National Electronics and Computer Technology Center: NECTEC) ดำเนินการร่าง ซึ่งเกี่ยวข้องกับตรงกับการซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะกฎหมายการโอนเงินอิเล็กทรอนิกส์ (Electronics Fund Transfer: EFT)

3.2.1 ความหมายของ Internet Trading

การซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ต หรือ Internet Trading เป็นการติดต่อทำธุรกรรมระหว่าง ผู้ซื้อและผู้ขายหลักทรัพย์โดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งนับว่าเป็นการติดต่อซื้อขายหลักทรัพย์ช่องทางใหม่ โดยมีลักษณะทั่วไปของระบบ Internet Trading ดังนี้

1. Multiple market access ลูกค้าสามารถซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดต่างประเทศที่เปิดให้เชื่อมระบบได้ (cross border trading)
2. Multiple delivery channels สามารถรองรับ PC, mobile phone, web-top TV, 2-way pager และ personal digital assistance (PDA)
3. Trading tools for stock watch list & price alert trigger สามารถเรียกดูข้อมูลข่าวสาร ราคาหลักทรัพย์ และรายงานต่าง ๆ ได้
4. Trading & settlement สามารถส่งคำสั่งได้หลายแบบ เช่น ที่ราคาตลาด หรือแบบที่มีเงื่อนไข สามารถเรียกดูสถานะของคำสั่งซื้อขาย แก๊วหรือยกเลิกรายการ รับแจ้งคำยืนยันการซื้อขายทาง PC, mobile phone pager, และ/หรือ Fax การเรียกดูรายละเอียดของบัญชีรวมถึงสามารถเชื่อมข้อมูลกับบัญชีธนาคารสำหรับ settlement ได้

3.2.2 รูปแบบการซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ตโดยทั่วไป

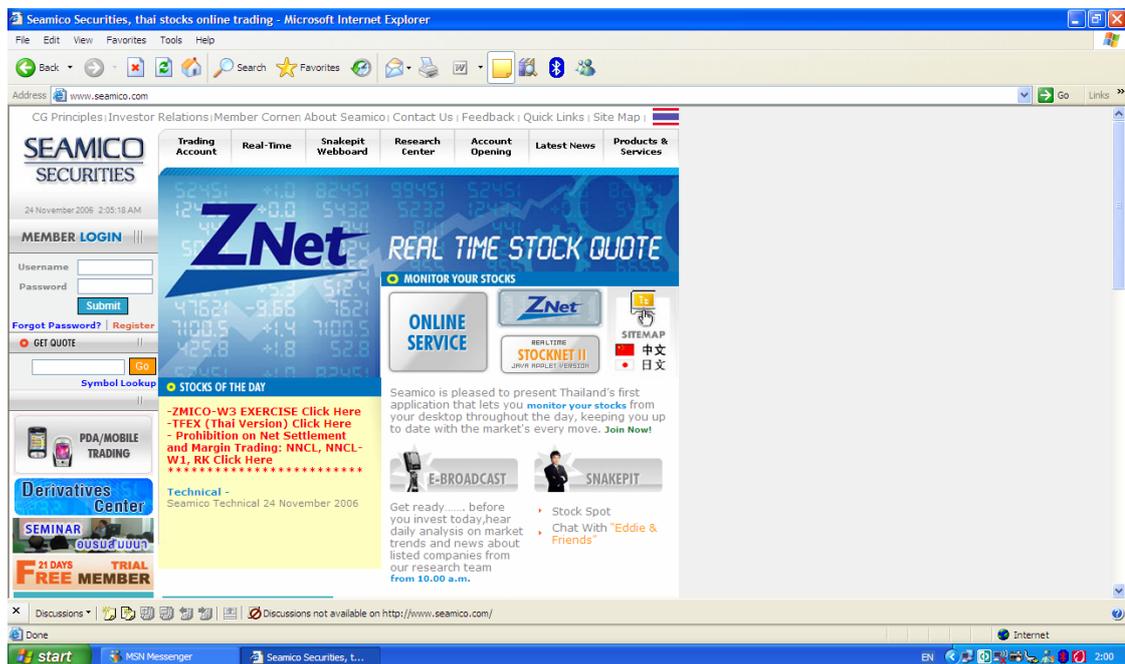
การซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ต จะเปิดโอกาสให้นักลงทุนที่ได้เปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ไว้กับบริษัทนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ (Broker) อยู่แล้ว สามารถที่จะส่งคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์ที่ต้องการมายังบริษัทซื้อขายหลักทรัพย์โดยผ่านทางอินเทอร์เน็ตจากที่ใดก็ได้ เพียงแค่นักลงทุนมีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ต่อเชื่อมกับระบบอินเทอร์เน็ต แล้วเข้าไปยัง Website ของบริษัทนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์นั้นก็จะสามารถส่งคำสั่งซื้อขายได้ด้วยตนเอง

ขั้นตอนการส่งคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ต

1. เข้า web site ของบริษัทหลักทรัพย์ที่นักลงทุนมีบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์อยู่

ภาพที่ 3.1

แสดงตัวอย่างหน้าเว็บเพจของบริษัทหลักทรัพย์ที่ให้บริการ Internet Trading

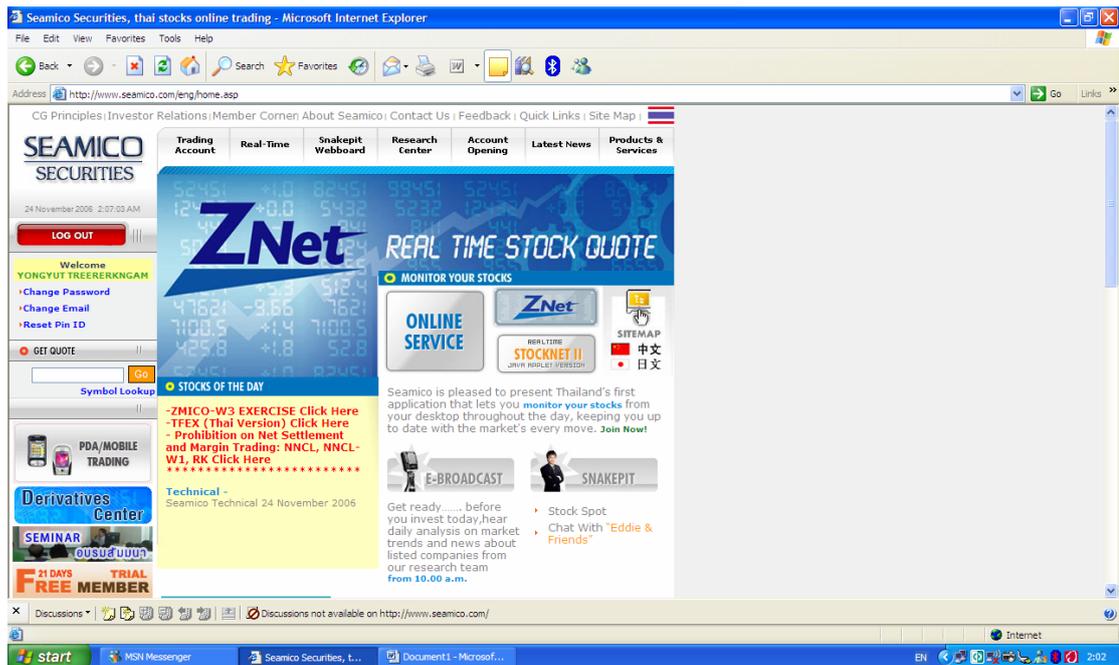
ที่มา : www.seamico.com

จากภาพที่ 3.1 แสดงหน้าเว็บเพจของบริษัทหลักทรัพย์ ซีมิโก้ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทหลักทรัพย์ที่เปิดให้บริการซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ต และผู้ทำการวิจัยขอใช้เป็นตัวอย่างในการอธิบาย โดยที่มุมมองด้านซ้ายของหน้าเว็บเพจ นักลงทุนจะต้องทำการเข้าสู่ระบบโดยการใส่ user name และ password ที่ทางบริษัทหลักทรัพย์ได้ออกให้

2. เข้าสู่ระบบ Internet Trading

ภาพที่ 3.2

แสดงหน้าเว็บเพจหลังจากนักลงทุนได้เข้าสู่ระบบ Internet Trading

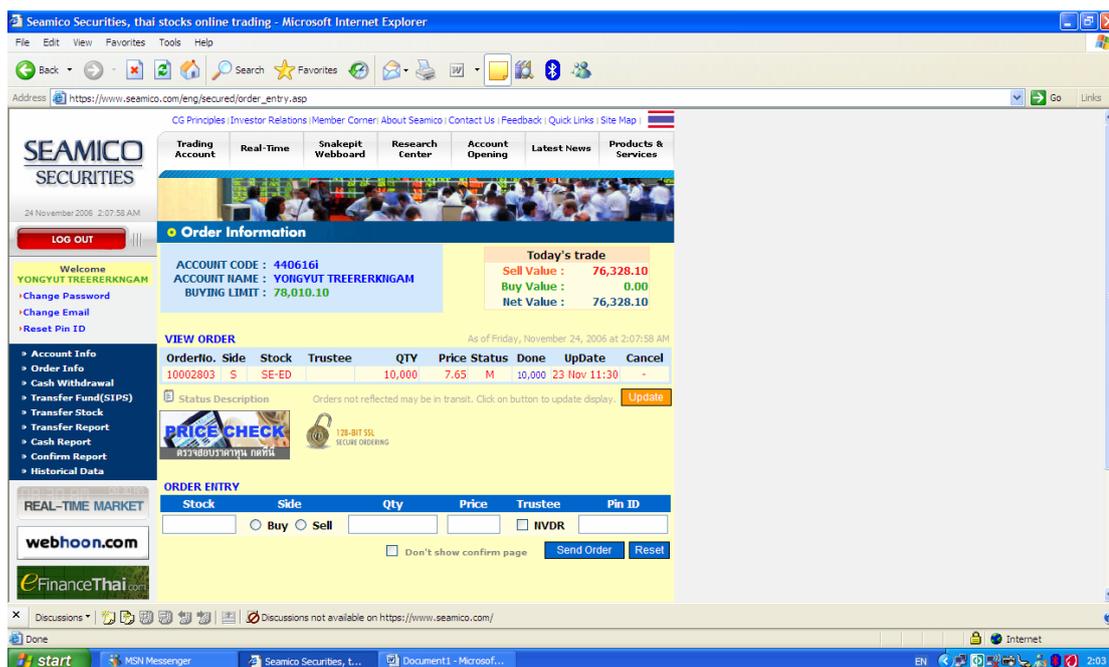
ที่มา : www.seamico.com

จากภาพที่ 3.2 หลังจากที่นักลงทุนได้เข้า user name และ password แล้ว จะพบว่า ด้านซ้ายบนจะแสดงชื่อเจ้าของบัญชี แสดงว่านักลงทุนได้เข้าสู่บัญชีซื้อขายของตนเองเรียบร้อยแล้ว เมื่อต้องการจะทำการซื้อขายให้เข้าไปที่ Trading Account (บน Menu bar ด้านบน) จากนั้นเลือก Order Info ระบบจะแสดงผลเป็นรายละเอียดรายการในบัญชีซื้อขายของนักลงทุน

3. ใส่ข้อมูลในคำสั่งการซื้อขาย

ภาพที่ 3.3

แสดงหน้าเว็บเพจที่ใช้ในการซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ต

ที่มา : www.seamico.com

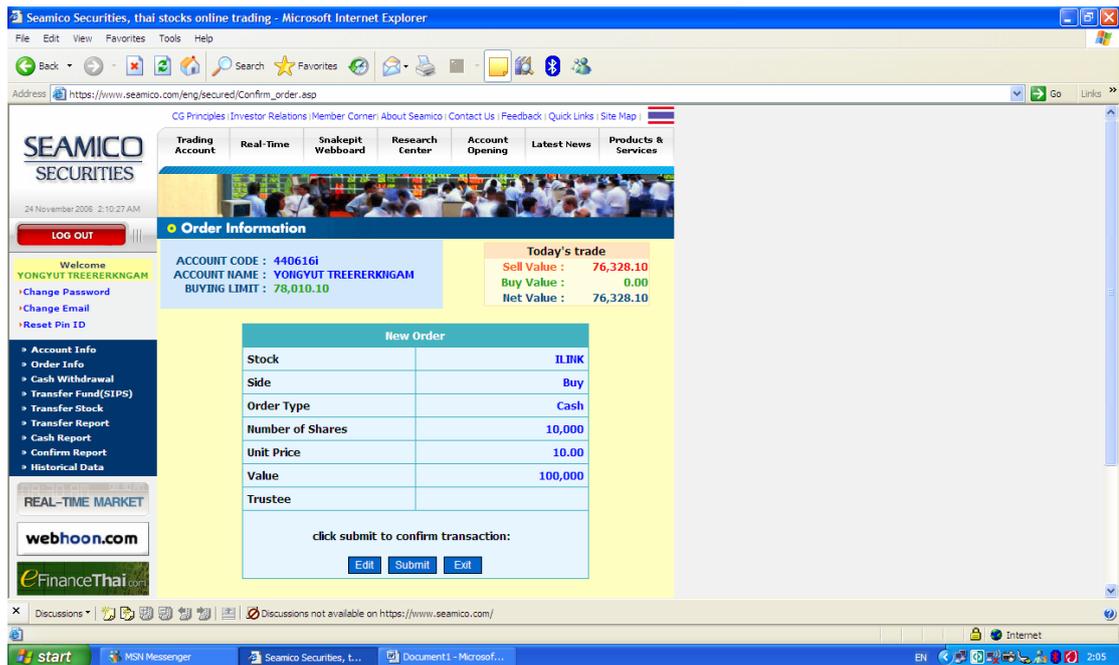
จากภาพที่ 3.3 หลังจากที่นักลงทุนได้เข้ามาสู่ Order Info แล้ว หน้าจอจะแสดงรายละเอียดต่างๆ ในบัญชีซื้อขายของนักลงทุน ได้แก่ ชื่อ นามสกุล วงเงินคงเหลือที่สามารถทำการซื้อได้ (Buying Limit) และด้านล่างจะมีช่องเพื่อให้ให้นักลงทุนทำการใส่รายการซื้อขาย (Order Entry) ซึ่งมีขั้นตอนการใส่ข้อมูลคำสั่งซื้อขายดังนี้

- ช่องแรก (Stock) ให้ให้นักลงทุนใส่ชื่อย่อของหุ้นที่จะทำการซื้อขาย
- ช่องที่ 2 (Side) เลือกว่าจะทำการซื้อ (Buy) หรือขาย (Sell)
- ช่องที่ 3 (Qty) ใส่จำนวนหุ้นที่จะทำการซื้อขาย
- ช่องที่ 4 (Price) ใส่ราคาที่นักลงทุนจะทำการซื้อขาย
- ช่องที่ 5 (Trustee) นักลงทุนที่เป็นคนไทย ไม่จำเป็นต้องใส่ในช่องนี้
- ช่องที่ 6 (Pin ID) ให้ใส่รหัสสำหรับการซื้อขาย

4. ยืนยันการซื้อขาย

ภาพที่ 3.4

แสดงหน้าเว็บเพจการยืนยันการส่งคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์

ที่มา : www.seamico.com

หลังจากนักลงทุนทำการส่งคำสั่งซื้อขาย (Send Order) เรียบร้อยแล้ว จากภาพที่ 3.4 จะพบว่า ระบบจะแสดงหน้าจอการยืนยันคำสั่งซื้อขาย ซึ่งจะแสดงรายละเอียดของคำสั่งให้ทำการตรวจสอบอีกที ถ้านักลงทุนต้องการแก้ไข ให้เลือก Edit ระบบจะย้อนกลับให้ทำการแก้ไขก่อนส่งคำสั่งมาใหม่ หรือถ้าคำสั่งถูกต้องเรียบร้อยแล้ว ก็สามารถส่งคำสั่งซื้อขายได้ทันที โดยเลือก Submit หรือถ้านักลงทุนต้องการยกเลิกคำสั่งนี้ก็ให้เลือก Exit

ตารางที่ 3.2

เปรียบเทียบการซื้อขายหลักทรัพย์แบบเดิมและการซื้อขายผ่านอินเทอร์เน็ต

การซื้อขายหลักทรัพย์แบบเดิม (Traditional Trading)	การซื้อขายผ่านอินเทอร์เน็ต (Trading with On-Line Broking Trading)
ผู้ลงทุนติดต่อซื้อขายหลักทรัพย์กับโบรกเกอร์ได้เฉพาะทางโทรศัพท์	ผู้ลงทุนสามารถติดต่อซื้อขายกับโบรกเกอร์ได้ทางเครื่องคอมพิวเตอร์
ข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลที่มีการ Delay มากกว่า และลูกค้าสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้เฉพาะทางโทรศัพท์ และโทรสาร	มีการบริการข้อมูล Real Time Trading ไว้บริการลูกค้า และลูกค้าสามารถขอข้อมูลเพิ่มเติมได้ทาง E-mail ซึ่งมีความสะดวกและรวดเร็วกว่า
การซื้อขายหลักทรัพย์กับโบรกเกอร์อาจล่าช้าหรือต้องติดต่อกันหลายครั้ง	นักลงทุนสามารถส่งคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์ได้แบบ On-Line โดยมีระบบป้องกันความปลอดภัย
นักลงทุนต้องมีการติดต่อกับโบรกเกอร์อยู่เสมอเพื่อตรวจสอบคำสั่งซื้อขาย ว่ามีความถูกต้องและเรียบร้อยหรือไม่ และจะมีการเปลี่ยนแปลงคำสั่งซื้อขายหรือไม่	นักลงทุนสามารถตรวจสอบความถูกต้องของคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์ได้ด้วยตนเองจากหน้าจอ
เมื่อคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์ถูกต้องแล้ว โบรกเกอร์จะมีการยืนยันคำสั่งซื้อขาย มาให้ทางโทรศัพท์หรือทางโทรสาร ลูกค้าลงนามในเอกสารดังกล่าว และส่งกลับมายังโบรกเกอร์	เมื่อคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์สามารถจับคู่ได้ จะได้รับการยืนยันผ่านระบบ On-Line ลูกค้าไม่ต้องรอการลงนามในเอกสารดังกล่าว
การชำระและการส่งมอบใบหุ้นต้องใช้เวลา 3 วันหลังการซื้อขาย	การชำระและการส่งมอบใบหุ้นต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในวันเดียว

ตารางที่ 3.3

เปรียบเทียบข้อดี/ข้อเสีย ของการซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ต

ข้อดีของการซื้อขายผ่านอินเทอร์เน็ต	ข้อด้อยของการซื้อขายผ่านอินเทอร์เน็ต
<p>นักลงทุนจะมีต้นทุนในการซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ตต่ำกว่าการซื้อขายแบบปัจจุบันเนื่องจากประหยัดค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่ใช้เกี่ยวข้องกับการซื้อขาย เช่น ค่าคอมมิชชั่น, ค่ากระดาษ, แฟกซ์ และค่าโทรศัพท์ เป็นต้น</p>	<p>นักลงทุนต้องมีการลงทุนทางด้านเครื่องคอมพิวเตอร์, โมเด็ม, และบริการทางด้านอินเทอร์เน็ต</p>
<p>นักลงทุนจะมีความสะดวกมากขึ้นในการลงทุนเนื่องจากจะสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ถูกเตรียมไว้บน Website ของบริษัทนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ เช่น ราคาและปริมาณการซื้อขาย, บทวิเคราะห์ และข้อมูลงบการเงิน จากบริษัทจดทะเบียน เป็นต้น เพื่อประกอบการตัดสินใจลงทุนได้ด้วยตนเองในทันที</p>	<p>บางครั้งแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อาจเป็นข้อมูลทางด้านเทคนิคหรือศัพท์ทางด้านเทคนิค เช่น กราฟ และอื่น ๆ มากเกินไป ซึ่งนักลงทุนจำเป็นที่จะต้องมีความเข้าใจเรื่องการลงทุนในระดับหนึ่ง</p>
<p>นักลงทุนสามารถติดตามสถานะตลาดได้แบบ Real Time เช่น การเรียกราคาหุ้น, อัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น</p>	<p>การตอบสนองของระบบการสื่อสารและส่งผ่านข้อมูลที่รองรับการใช้อินเทอร์เน็ต ในบางแห่งยังไม่ทันสมัย ทำให้การซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ตได้รับการตอบสนองช้ากว่าระบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน</p>
<p>ระบบจะมีการใส่รหัสกุญแจข้อมูลหลายชั้น เพื่อเป็นการป้องกันการเข้ามาของผู้อื่นที่ไม่ใช่พนักงานโดยตรง</p>	<p>นักลงทุนต้องรับผิดชอบการเก็บรักษา Password ของตนเองและต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดจากการป้อนข้อมูลการซื้อขายหลักทรัพย์ของตน หรือการที่ผู้อื่นแอบเข้าไปป้อนข้อมูลแทน</p>
<p>สามารถสร้างความมั่นใจให้กับโบรกเกอร์ เนื่องจากได้กำหนดให้นักลงทุนสามารถซื้อขายหลักทรัพย์ที่มีเงินสดเป็นประกันอยู่เท่านั้น เพื่อเป็นการป้องกันการผิดนัดการชำระเงิน</p>	<p>นักลงทุนจะไม่สามารถทำการซื้อขายเกินกว่าเงินที่วางไว้เป็นหลักประกันได้ เนื่องจากนักลงทุนในระบบอินเทอร์เน็ตในระบบ Internet Trading จะถูกกำหนดให้ทำการซื้อขายได้เฉพาะบัญชีเงินสดเท่านั้น และจะต้องวางเงินเป็นหลักประกันก่อนทำการซื้อขาย ซึ่งวงเงินที่นักลงทุนสามารถทำการซื้อขายได้จะเท่ากับยอดเงินคงเหลือ ณ ขณะใดขณะหนึ่งที่วางไว้กับบริษัทนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์</p>

3.3 แนวโน้มของ Internet Trading ในประเทศไทย

ในปัจจุบัน เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ได้ถูกพัฒนาขึ้นและถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย รวมทั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่ได้มีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการควบคุมการซื้อขายหลักทรัพย์เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของนักลงทุน และบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ รวมไปถึงปริมาณการซื้อขายที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดรูปแบบการส่งคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์ที่หลากหลายขึ้นกว่าในอดีต โดยสามารถจำแนกวิธีส่งคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์ได้เป็น 3 วิธี คือ

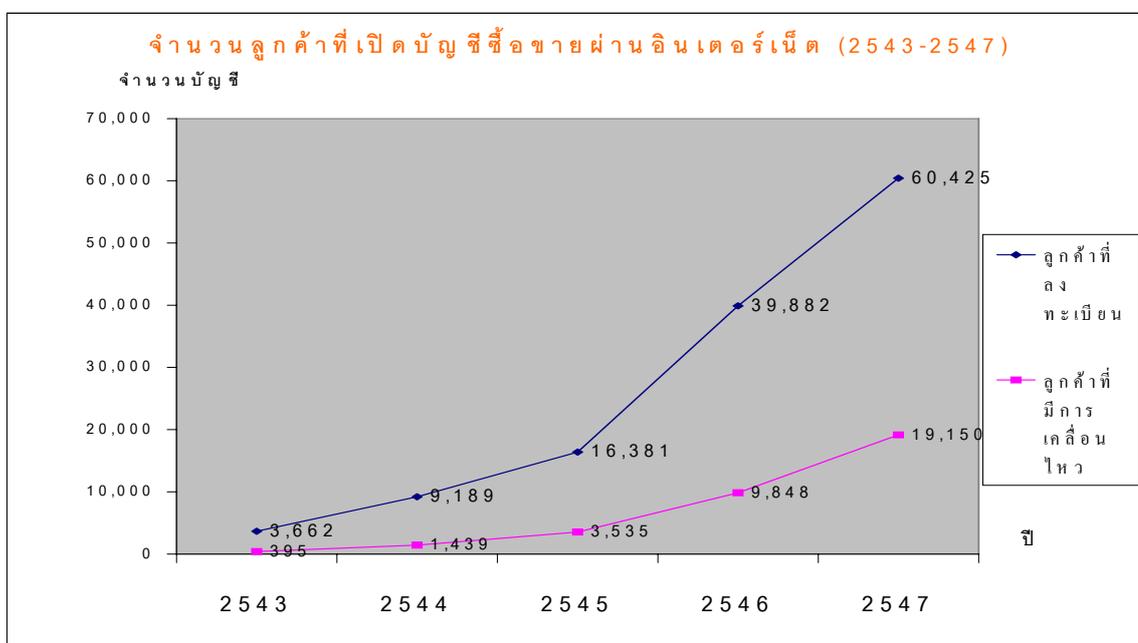
1. การส่งคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยตนเองที่ห้องค้าหลักทรัพย์ ซึ่งนักลงทุนจะต้องกรอกใบคำสั่งซื้อหรือขายด้วยตนเอง พร้อมทั้งลงลายมือชื่อกำกับ
2. การส่งคำสั่งซื้อขายทางโทรศัพท์ นักลงทุนสามารถโทรศัพท์ไปยังเจ้าหน้าที่การตลาดผู้ดูแลบัญชีของนักลงทุนรายนั้น ๆ
3. การส่งคำสั่งซื้อขายทางอินเทอร์เน็ต (Internet Trading) โดยที่นักลงทุนต้องขอเปิดบัญชีเพื่อซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต กับบริษัทตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์ (Broker)

ด้วยแนวโน้มของการประกอบธุรกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) และการเติบโตของเครือข่าย INTERNET ที่สามารถประยุกต์ใช้ในเกือบทุกแง่มุมของวิถีชีวิต วิถีเศรษฐกิจและวิถีสังคม โดยเฉพาะในต่างประเทศ มีผลให้มีการใช้ INTERNET ในเชิงพาณิชย์ได้เป็นไปอย่างแพร่หลาย รวมทั้งการซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านเครือข่าย INTERNET (Internet Trading) โดยตลาดหลักทรัพย์ในทวีปยุโรป อเมริกา และเอเชีย หลายแห่ง ได้เปิดให้มีการดำเนินธุรกิจหลักทรัพย์ผ่าน INTERNET เนื่องจากเป็นประโยชน์ต่อผู้ลงทุนและผู้ประกอบการ และเป็นทางเลือกใหม่ที่อำนวยความสะดวกรวดเร็ว และมีต้นทุนในการทำธุรกรรมต่ำสำหรับผู้ลงทุน

การส่งคำสั่งซื้อขายผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ได้ถูกพัฒนาขึ้นมาใช้ในตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้ไม่นานนัก และมีนักลงทุนสนใจบริการประเภทนี้เพิ่มมากขึ้น ขณะที่บริษัทตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์ (Broker) นั้น ให้ความสำคัญในการขยายฐานลูกค้าในกลุ่มนี้ เนื่องจากคาดว่ากลุ่มลูกค้ามีโอกาสจะขยายตัวสูงเพิ่มมากขึ้นในอนาคต จึงมีการลงทุนในระบบการซื้อขาย และโปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ เพื่อใช้รองรับการเพิ่มขึ้นของลูกค้าในอนาคต รวมทั้งการเพิ่มขึ้นของลูกค้ากลุ่มนี้ยังมีต้นทุนเพิ่มที่ต่ำกว่าการเพิ่มขึ้นของลูกค้าที่ส่งคำสั่งซื้อขายรูปแบบอื่น ๆ ทำให้

จำนวนนักลงทุนที่เปิดบัญชีประเภทส่งคำสั่งซื้อขายผ่านระบบอินเทอร์เน็ตมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในปี 2546 – 2547 จากภาพที่ 3.5 จะพบว่า จำนวนการเปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตสูงขึ้นอย่างมาก เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2543-2545 ซึ่งเป็นช่วงแรกของการเปิดระบบซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ต

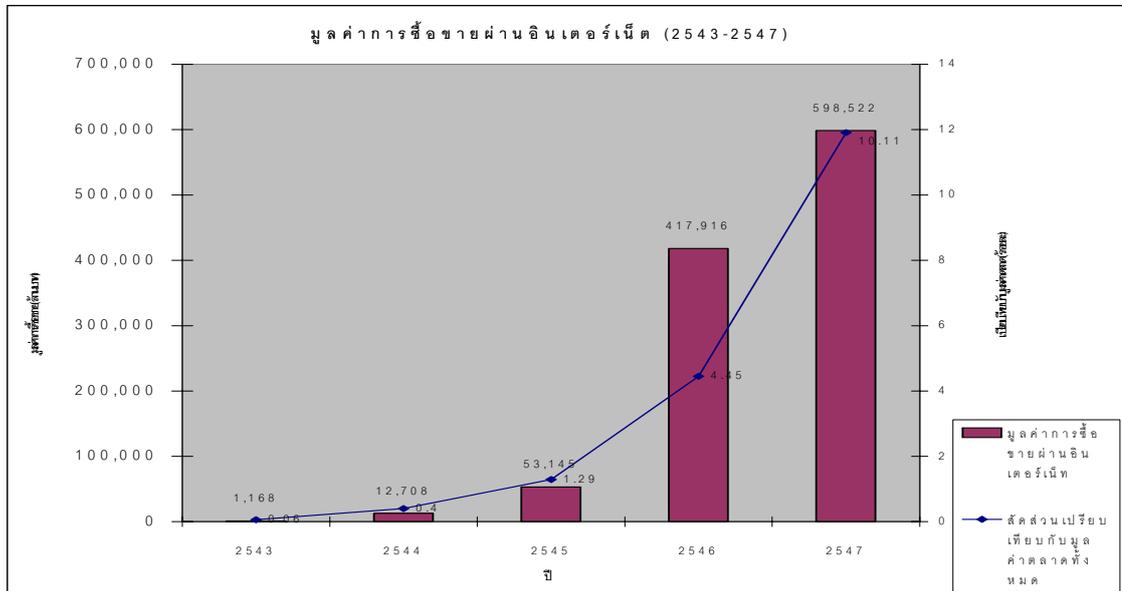
ภาพที่ 3.5
จำนวนลูกค้าที่เปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต
(ประจำปี พ.ศ. 2543 - 2547)

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

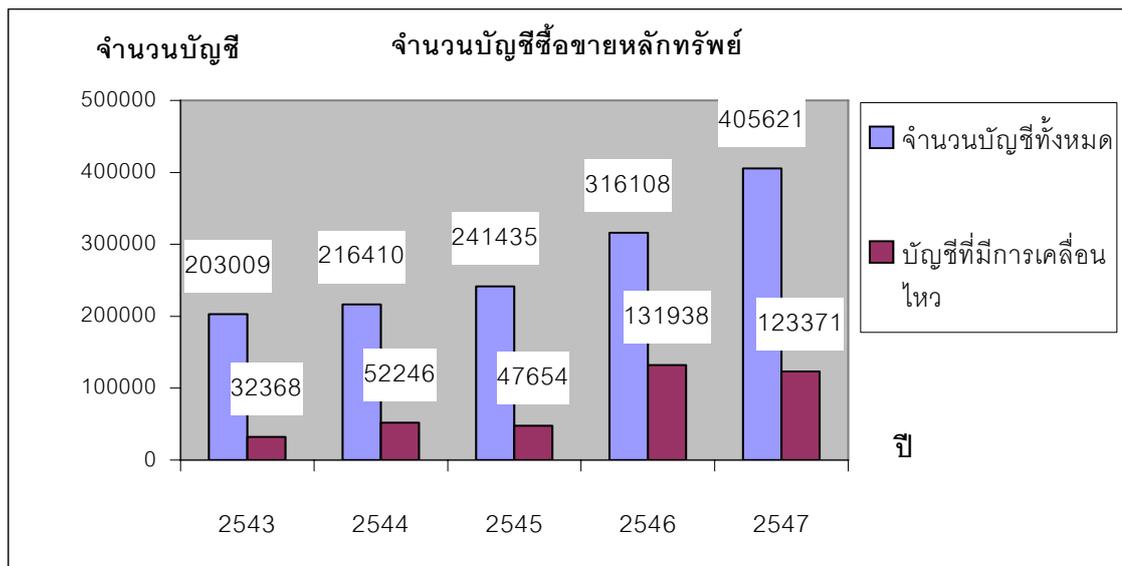
ในขณะที่ ภาพที่ 3.6 ได้แสดงให้เห็นถึงมูลค่าโดยรวมของการซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ตเปรียบเทียบกับมูลค่าทั้งตลาด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงสัดส่วนที่มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม รูปแบบการส่งคำสั่งซื้อขายดังกล่าว แม้ว่าจะมีการเติบโตขึ้นอย่างมากจากปี 2543 ซึ่งเป็นปีแรกที่เปิดให้บริการ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับ การส่งคำสั่งซื้อขายรูปแบบเดิมแล้ว จะพบว่าการส่งคำสั่งซื้อขายผ่านระบบอินเทอร์เน็ตยังคงมีสัดส่วนที่น้อยอยู่มาก

ภาพที่ 3.6
มูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (2543-2547)

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ภาพที่ 3.7
จำนวนบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ทั้งหมด (2543-2547)

ที่มา : วารสารตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากภาพที่ 3.7 พบว่าจำนวนผู้เปิดบัญชีซื้อขายทั้งหมดในปี 2547 มีมากกว่า 4 แสนบัญชี ในขณะที่บัญชีซื้อขายผ่านอินเทอร์เน็ตยังคงมีเพียง 6 หมื่นกว่าบัญชีเท่านั้น (จากรูปภาพที่ 3.5) ซึ่งอาจจะเป็นผลมาจากการที่นักลงทุนจำเป็นต้องมีความรู้ทางด้านการวิเคราะห์การวางแผนการลงทุน และทางด้านคอมพิวเตอร์อยู่พอสมควร เนื่องจากนักลงทุนจะไม่มีเจ้าหน้าที่การตลาดมาคอยเป็นที่ปรึกษาการลงทุน นอกจากนี้ การซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยยังคงค่อนข้างใหม่อยู่

แต่อย่างไรก็ตาม จากตัวเลขการเติบโตของจำนวนบัญชีการซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ตในปีช่วง 2 -3 ปีหลัง ที่มีลักษณะการเติบโตอย่างมากทำให้เราสามารถคาดการณ์ความน่าจะเป็นได้ว่า Internet Trading ในประเทศไทยมีแนวโน้มที่ดีในอนาคต ถ้าหากได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากทั้งทางตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์เอง รวมทั้งภาครัฐบาล โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้ทำการวิจัยจึงเชื่อว่าตลาดนักลงทุนที่จะซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ตก็จะสามารถเติบโตได้อีกมาก และเพื่อให้เกิดภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษกรณีศึกษาในตลาดต่างประเทศที่ Internet Trading ได้รับความนิยมนอย่างสูงเพิ่มเติมอีกด้วย

3.4 กรณีศึกษา: การซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ตในต่างประเทศ

Internet trading กลายเป็นกระแสของการพัฒนาด้านหลักทรัพย์ที่มาแรงในประเทศแถบเอเชียรวมถึงประเทศไทย ทั้งนี้การให้บริการ Internet trading นอกจากจะช่วยให้ธุรกรรมซื้อขายมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นแล้ว ยังช่วยให้โบรกเกอร์และผู้ให้บริการมีค่าใช้จ่ายที่ถูกลงอีกด้วย ดังนั้นจึงทำให้ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียกำลังตื่นตัวกับกระแส Internet trading จนกระทั่งมียอดผู้ให้บริการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการสรุปภาพรวมของ Internet Trading ในต่างประเทศ จะทำให้เกิดความเข้าใจในความเป็นไปในประเทศที่เป็นต้นแบบ

3.4.1 สหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกาถือได้ว่าเป็นประเทศแรกที่เริ่มต้นการซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ตนับจากปีพ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นปีแรกที่บริษัทหลักทรัพย์ต่างๆ ได้เปิดให้นักลงทุนสามารถซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้สำเร็จ การซื้อขายรูปแบบนี้ก็ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ในปีพ.ศ. 2537 หลังการเปิดการซื้อขายครั้งแรกเพียงแค่ 2 ปี มีจำนวนบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ผ่าน

อินเทอร์เน็ตจำนวนถึง 96.2 ล้านบัญชี และในปี พ.ศ. 2539 หลังจากนั้นอีกเพียงแค่ 2 ปี จำนวนบัญชีได้เพิ่มขึ้นเป็น 505.3 ล้านบัญชี โดยทุกวันนี้ในแต่ละวันมีการซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ตสูงมากกว่า ร้อยละ 30¹ และยังคงมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นต่อไปในอนาคต สาเหตุสำคัญที่ทำให้ Internet Trading ในสหรัฐอเมริกาได้รับความนิยมอย่างมาก เป็นเพราะค่านายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ที่ต่ำกว่าการซื้อขายรูปแบบอื่น เพราะมีการเปิดเสรีทางการแข่งขันการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ และยังมีบริษัทหลักทรัพย์ที่ดำเนินการเปิดให้ซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ตมากกว่า 160 ราย ซึ่งก็รวมไปถึงบริษัทหลักทรัพย์ขนาดใหญ่อย่างเช่น Merrill Lynch

3.4.2 ประเทศในเอเชีย

การพัฒนาลาด Internet Trading ของในแต่ละประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียมีความแตกต่างกันไป ตามแต่ลักษณะและกฎระเบียบของตลาดหลักทรัพย์ในแต่ละประเทศ โดยตลาดที่ถือได้ว่าเป็นผู้นำในย่านเอเชีย ได้แก่ เกาหลีใต้ ซึ่งเริ่มการซื้อขายรูปแบบนี้ในปี พ.ศ. 2541 และได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก โดยในปี พ.ศ. 2542 มีการเปิดบัญชีสูงชันจากปีแรกถึง ร้อยละ 40 และจากการสำรวจล่าสุดในปี 2547 พบว่าสัดส่วนการใช้ Internet Trading สูงถึงมากกว่าร้อยละ 50² ทำให้เป็นตลาดที่มีรายได้จากการซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ตมากเป็นอันดับที่ 2 ของโลก รองจากสหรัฐอเมริกา โดยปัจจัยสำคัญที่ทำให้ Internet Trading ในประเทศเกาหลีใต้ได้รับความนิยมอย่างมากเป็นเพราะ

1. มีการแข่งขันทางด้านราคาระหว่างบริษัทหลักทรัพย์ เนื่องจากมีการเปิดเสรีค่านายหน้าการซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ต ทำให้นักลงทุนมีต้นทุนในการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ต่ำลงมาก เมื่อเปรียบเทียบกับการซื้อขายรูปแบบเดิม
2. มีการลดความเข้มงวดในการเข้ามาทำธุรกิจในอินเทอร์เน็ต ส่งผลให้เกิดบริษัทหลักทรัพย์ใหม่ที่ให้บริการ Internet Trading เกิดขึ้นมาก
3. ระบบอินเทอร์เน็ตทำให้นักลงทุนสามารถทำการเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียได้ได้ง่าย ทั้งจากการเปรียบเทียบระหว่าง Internet Trading กับบริษัทอื่นๆ หรือการเปรียบเทียบ Internet Trading กับการซื้อขายรูปแบบอื่น

¹ โชค ไพศาล,ฉลาดออม ฉลาดลงทุน ในอินเทอร์เน็ต.(กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยุคชั่น,2547).

² Charlie Soh Poh Peng, Profit from Online Stock Investment,(2004),Singapore.

นอกจากประเทศเกาหลีใต้แล้ว อีกประเทศหนึ่งในเอเชียที่ Internet Trading ได้รับความนิยมอย่างมากเช่นกัน ได้แก่ สิงคโปร์ โดยมีการเริ่มให้บริการในปี พ.ศ. 2541 นับจากนั้นมาก็ได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อยๆ และจากการสำรวจของบริษัท International Data Corp.(IDC) ทำให้ทราบว่า ในปี 2547 สัดส่วนการซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ตในสิงคโปร์นั้น มีสูงมากถึงร้อยละ 41 และคาดกันว่าน่าจะสูงเพิ่มขึ้นอีกต่อไปในอนาคต ซึ่งเหตุผลสำคัญที่ทำให้ Internet Trading ในสิงคโปร์ได้รับความนิยมมาก เนื่องจากการที่ประชากรของประเทศมีสัดส่วนการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูง

ทั้งประเทศเกาหลีใต้ และสิงคโปร์ถือได้ว่าเป็นประเทศที่ Internet Trading ได้รับความนิยมมากที่สุด ในเอเชีย รองลงมาได้แก่ประเทศญี่ปุ่น และได้หวัน ซึ่งเป็นประเทศที่มีลักษณะการเติบโตที่สูงเพิ่มขึ้นมากเช่นกัน ในขณะที่ถึงแม้ประเทศไทยยังมีสัดส่วนของผู้ซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ตไม่สูงมากนักเมื่อเปรียบเทียบกับหลายประเทศดังกล่าว แต่แนวโน้มและทิศทาง การพัฒนาที่ดี และการได้เห็นทิศทางที่ประสบความสำเร็จของต่างประเทศทำให้เชื่อได้ว่า Internet Trading ในประเทศไทย จะต้องได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นในอนาคตอย่างแน่นอน

